

Stupavan

APRÍL 1994

VYDÁVA MESTO STUPAVA

ZDARMA

Na slovičko...

Jar sa spája nielen so symbolikou prebúdzania sa prírody, vzkriesenia života a rozlúčky so zimou a smrťou, ale od konca poslednej a najhroznejšej vojny v dejinách ľudstva sa spája s oslobodením a s porážkou fašizmu. V tej vojne zvíťazili mocnosti, ktoré sa slávnostne zaviazali k spolupráci a mierovému spolunažívaniu. A dopadlo to tak, že krátko po tom, keď pahreby krematórií a spaľovacích pecí v koncentrákoch, ale i ohniská bojísk ešte poriadne nevychladli a preliata krv nevsiakla do zeme, už bojovali proti sebe bývalí spojenci zbraňami studenej vojny. Našťastie si uvedomovali, že ak by prišlo k vojnovému konfliktu medzi Východom a Západom, bol by to posledný boj bez víťazov a porazených. Občas síce harašili s touto možnosťou a v záujme svojich mocenských cieľov balansovali na pokraji poslednej možnosti, ale vzájomný strach bol oným "zdravým rozumom". No dovolili vojny v teritóriách tohto sveta ako spôsob riešenia svojich mocenských záujmov. V tých časoch sme sa učili solidarite a podporovali smetú stranu, ktorá viedla "spravodlivú vojnu". Konflikty nás, chvalabohu, obchádzali a my sme sa zmožli na tú solidaritu. Konečne sme sa dožili aj konca studenej vojny mysliac si, že nebude príčin pre ďalšie nedorozumenia. Opak je pravdou a miesta, kde mnohí trávil dovolenky, postihol mor bratovražednej vojny. Aj preto je vojna v bývalej Juhoslávii hrozná, že ju vedú národy, ktoré žili v spoločnom štáte. Dnes si vybavujú účty genocídou, zločinmi proti ľudskosti a ničením kultúrneho dedičstva. Tolko rokov po vojne je stále aktuálna otázka, kde sa v ľuďoch berie odvaha k sebazničeniu. Nepoučiteľní, odvážni k vraždám a ničeniu, akoby v očakávaní tretieho Antikrista...

/ps/

Zo stretnutia s primátorom a poslancami MsZ

Dňa 20. marca o 18. 00 hodine sa v kinosále Kultúrneho domu stretli občania s primátorom mesta a poslancami mestského zastupiteľstva. Vyše 150 občanov si vypočulo informácie primátora o činnosti samosprávy a mestských podnikov za uplynulé štyri roky. V úvode primátor informoval o štruktúreestskej samosprávy, zložení mestského zastupiteľstva. Dňom volieb zanikli bývalé národné výbory a vznikli samosprávy, ktoré nemajú nadriadený orgán a podliehajú len zákonom a NR SR. Na úrovni štátnej správy vznikli obvodné a okresné úrady všeobecnej štátnej správy a špecializované orgány štátnej správy. Týmto vznikla nová legislatíva a boli rozdelené kompetencie. Samospráva mesta riadi a spravuje vo svojej právomoci záležitosti mesta, a to prostredníctvom mestského zastupiteľstva s právom rozhodovacím a primátora ako štatutárneho zástupcu mesta s výkonnou mocou. Rozdelením kompetencií medzi samosprávu a štátnu správu vzniklo medzi občanmi veľa nĕjasností a nedorozumení, museli so svojimi vecami pochodiť viacej inštitúcií, aby si ich vybavili. Na zabezpečenie chodu mesta sa budoval mestský úrad s novou organizačnou štruktúrou, na čele ktorého stojí prednosta úradu Ing. Zárecký, ktorý zodpovedá za jeho fungovanie. Úrad tvoria oddelenia: finančné, ekonomické a podnikateľské odd., oddelenie výstavby a životného prostredia, daňové odd., oddelenie evidencie obyvateľstva, sociálne oddelenie a oddelenie bezpečnosti práce, CO a PO. Na úrovni oddelenia je sekretariát primátora. Na návrh

primátora bol do funkcie hlavného kontrolóra mesta schválený Ing. Vavrina, ktorý medzičasom odišiel. V budove MsÚ sídli aj matrika, ktorá však však prešla do kompetencie obvodného úradu. MsÚ v tejto štruktúre zamestnáva 11,5 pracovníka / na polovičný úväzok pracuje právnička /. Primátor v zmysle zákona zvoláva MsZ, ktoré zasadalo pravidelne každé dva mesiace a podľa potreby malo aj mimoriadne zasadnutia. Doteraz schválilo 22 všeobecne záväzných nariadení, ktorými sa riadi život mesta. MsZ založilo a schválilo organizačné štruktúry mestských podnikov a to: Mestský podnik technických služieb /50 pracovníkov/, Mestský podnik kanalizácií / 9 pracovníkov, Mestské kultúrne stredisko / 7 pracovníkov/, Mestské stravovacie stredisko / 5,5 pracovníkov/, Mestská polícia /8 členov/, Klub dôchodcov. Mesto zamestnáva 95,5 pracovníkov. Na čele týchto organizácií a podnikov stoja vedúci a riaditelia, ktorých na návrh primátora schválilo Mestské zastupiteľstvo.

Mestský podnik technických služieb

Vznikol z bývalých Technických služieb a Združených služieb a plní funkciu verejnoprospešných prác a služieb pre mesto a občanov. Zodpovedný za podnik je riaditeľ p. J. Miština. Podnik sídli v bývalej prevádzke "MODRAN" na Dlhej ulici. Mesto získalo objekt komplikovanou cestou, pretože bol zaradený do privatizácie, a jeho vyňatím získalo mesto majetok v hodnote 9 mil korún. MsPTS zabezpečuje hlavne tieto činnosti: - údržbu verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu a jeho

rozširovanie - zimnú a miestnu údržbu miestnych komunikácií - údržbu a prevádzku miestnych cintorínov - zberňu bielizne - údržbu parku a verejnej zelene

- vyvážanie fekálií, prevádzku skládky - čistotu mesta a odvoz kontajnerov - nákladnú dopravu pre občanov a poľnohospodárske práce podľa vyťaženia mechanizmov - údržbárske práce rôzneho druhu - podľa potreby zasahuje pri havarijných situáciách. - údržbu a správu trhoviska Činnosť tohto podniku po počiatočných problémoch je hodnotená ako dobrá.

Mestský podnik kanalizácií

Je najmladším mestským podnikom, ktorý začal svoju činnosť v roku 1992 po prevzatí ČOV do majetku mesta. Riaditeľom podniku je p.B. Fabián. ČOV je po dvojročnej skúšobnej prevádzke. Ide sa o typ HYDROVIT, ktorý má dva stupne, mechanický a biologický. Účinnosť čistiarene dosahuje až 96,3 % čistiacich účinkov. Čistiareň bola dimenzovaná pre mechanický stupeň pre 18000 obyvateľov a biologický pre 3500 obyvateľov, a to hlavne z finančných a technických dôvodov, lebo išlo o nevyhnutné napojenie nefunkčnej štrbinovej nádrže, na ktorú bolo napojené sídlisko. Za znečistenie vodného toku z dôvodu nefunkčnosti spomínanej štrbinovej nádrže mesto platilo pokutu 650 tisíc korún ročne, čo po uvedení ČOV do prevádzky odpadlo. ČOV bola vybudovaná v celkovom náklade 45 mil korún. V roku 1991 sa podarilo získať 14 mil korún zo Štátneho fondu životného prostredia a Ministerstva financií na jej dostavbu. Po uvedení do trvalej prevádzky bude uvoľnených 750 tisíc korún zadržaných MŽP. V minulom roku sa začalo s výstavbou ďalšieho biologického stupňa v investičnom náklade 15 mil korún na zvýšenie kapacity ČOV. V priebehu nášho pôsobenia sme riešili niekoľkokrát problém vyvážania fekálií z rodinných domov. Pôvodne sa vyvážali fekálie do Lamača, kde sme neskôr dostali výpoveď a potom sa podarilo vybaviť vyvážanie do Devínskej Novej Vsi. Vyvážanie mimo Stupavu sa predražovalo práve nákladmi na dopravu a čas, občan zaplatil za jeden fekál 430 korún. Po uvedení ČOV do prevádzky občan platí len 83 korún, pričom mesto dotuje 1 m³ čiastkou 25 korún. Na krytie týchto nákladov sme použili prostriedky ušetrené tým, že mesto neplatí pokutu za znečistenie vodných tokov a zároveň

týmto krokom chránime životné prostredie. Záujem občanov o vývoz fekálií je enormný, niekedy až nad rámec možností MsPTS a čakacia doba je až tri týždne. Je to zapríčinené hlavne kapacitou biologického stupňa, pretože môže denne prijať maximálne desať fekálov. Po dokončení II. biologického stupňa sa tento problém vyrieši. ČOV je skutočne fabrika a po uvedení do trvalej prevádzky zorganizujeme deň otvorených dverí, aby si občania mohli prezrieť toto zariadenie. MsPK zabezpečuje ešte údržbu mestskej kanalizácie a zriaďuje domové kanalizačné prípojky. V roku 1993 boli odkanalizované ulice Mariánská, Školská a M. Benku a bola vykonaná rekonštrukcia kanalizácie na Budovateľskej ulici. Z podnikov bola napojená na kanalizáciu Stupavská konzervareň. Pripravené sú akcie na odkanalizovanie Kolónie a vybudovanie hlavného kanalizačného zberača.

Mestské kultúrne stredisko

Kultúrny a spoločenský život významne ovplyvňuje kultúrne stredisko, ktoré je príspevkovou organizáciou mesta. Riaditeľom organizácie, do ktorej spadajú kultúrny dom, mestská knižnica a amfiteáter, je p. P. Slezák. Činnosť strediska je mnohoraká, od prevádzky kina až po celomestské slávnosti. V minulom roku sa podieľalo na príprave otvorenia zámockého parku a zasadení Lipy slovenskej štátnosti, stretnutí občanov pri príležitosti obnovenia historického názvu Mást, celomestskej spomienky na kňaza a vlastenca I. Juračku atď. Svoj podiel malo na oslavách 115. výročia narodenia Ferdiša Kostku. Pravidelne organizuje celomestské hody, koncerty vážnej hudby vo farskom kostole. Významným podujatím regionálneho charakteru bola prehliadka chrámových speváckych zborov. Od roku 1992 má KD výstavnú sieň, v ktorej sa pravidelne organizujú výstavy. Tento rok je to séria výstav umelcov - rodákov a umelcov žijúcich v Stupave. K činnosti MsKS patria aj kultúrne aktivity - detské tanečné súbory Panda a Clip, folklórny súbor Stupavjáneček. Mestská knižnica po presťahovaní do Mástu neutrpela na svojej oblube a aktivite. Počet prihlásených čitateľov je slubný a ukazuje sa, že bude vyšší než minulý rok. Pravidelne sa rozširuje knižničný fond o najnovšie tituly z oblasti beletrie a náučnej literatúry. Okrem výpožičnej služby pracovníčky knižnice pripravujú podujatia nadväzujúce na

literárnu výchovu pre žiakov ZŠ, ale i pre dospelých. Amfiteáter v Borníku dostane tento rok novú tvár, realizuje sa projekt letného kina, upravuje sa javisko, tak aby slúžilo požiadavkám na kultúrne podujatia. V amfiteátri budú prebiehať podujatia Kultúrneho leta, najbližšie to bude Prehliadka dychových hudieb a majáles. Kultúrne leto otvorí juniáles s populárnou hudobnou skupinou Senzus /24.6./.

Mestské stravovacie stredisko

Slúži občanom už tretí rok v upravených priestoroch bývalej materskej školy na Hlavnej ulici. Z pôvodných 30 záujemcov o túto formu sociálnej starostlivosti sa postupne počet záujemcov z radov dôchodcov zvyšoval a v roku 1992-93 sa pristúpilo k prístavbe a rekonštrukcii zariadenia, aby zodpovedalo dopytu i normám. V súčasnosti sa tu stravuje okolo 180 dôchodcov, z čoho sa zabezpečuje pre 75 občanov dovoz obedov do bytu, ktorý je bezplatný, pravdaže na základe doporučení lekára. Stravníci - dôchodcovia si platia len obstarávaciu cenu obeda, režijné náklady hradí mesto. Zvýšená kapacita dovoľuje stravovať i pracovníkov mestských podnikov, zamestnancov Zdravotného strediska, ktorí už platia i režijné náklady. V súčasnej dobe sa denne varí cca 220 obedov. MsSS je rozpočtovou organizáciou mesta, hospodári podľa schváleného rozpočtu. Hospodársku a organizačnú činnosť riadi vedúca zariadenia p. O. Maderová / v kumulovanej funkcii účtovníčka a skladníčka/, ďalej tu pracujú tri kuchárky a jedna pomocná sila ako upratovačka / upratuje aj miestnosti MsP/.

Mestská polícia MsP

začala svoju činnosť dňom 1.10. 1991 na základe Všeobecne záväzného nariadenia mesta o zriadení MsP. Výberovým konaním boli prijatí siedmi uchádzači o výkon funkcie policajta. MsZ bol do funkcie náčelníka menovaný p.M. Morgenstern. MsP vo svojej činnosti sa riadi zákonom č. 564/92 Zb. o Obecnej polícii a organizačným poriadkom, ktorý schválilo MsZ. Mestská polícia zabezpečuje : - verejný poriadok v meste, ochranu majetku občanov a mesta pred poškodením, zničením, stratou alebo zneužitím, ochranu životného prostredia, dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, na verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach, vykonáva všeobecne záväzné nariadenia mesta a rozhodnutia primátora, ukladá a vyberá v blokovom konaní pokuty za

priestupky zistené na území mesta, oznamuje príslušným orgánom porušenia právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a riešenie ktorých, nepatrí do kompetencie mesta. Primátor konštatoval, že činnosť MsP je citelná a viditeľná i napriek kritike občanov, ktorí boli možno poškodení, okradnutí a pod., a vytykajú preto policii nečinnosť. Rast kriminality a zákonné možnosti jej potlačania nie sú ešte na takej úrovni, aby bol účinne potrestaný trebárs i viacnásobný vykrádač áut. MsP chráni záujmy občanov, pričom mnohí svojim kona-ním pod dojmom, že v demokracii sa môže všetko, škodia záujmom svojich susedov a spoluobčanov. To sa týka napr. kontroly zatváracích hodín v reštauračných zariadeniach, poriadku na trhovisku, parkovania, vytvárania nepovolených skládok atď.

Klub dôchodcov

Vďaka zanietenosti a aktívnej činnosti sa pod vedením p. Mindákovkej osvedčil i Klub dôchodcov. Schôdzková činnosť sa zameriava na prednášky lekárov- odborníkov, na ručné práce a spoločenské vyžitie dôchodcov. Klub dôchodcov organizuje zájazdy a spoločné návštevy kultúrnych podujatí. Minulý rok mesto zorganizovalo pre dôchodcov koncert a stretnutie s primátorom v KD. Náklady na činnosť Klubu dôchodcov sú zahrnuté v rozpočte mesta.

Investičné akcie

Od roku 1990 boli realizované nasledovné investičné akcie: dokončenie ČOV, odkanalizovanie sídliska kanalizačnou stokou Štúrova-Devínska cesta, kanalizačná sieť bola rozšírená na ulice Marianská, Školská a odkanalizovaná bola aj Stupavská konzerváreň, bola vykonaná rekonštrukcia kanalizácie na ul. Bezručová, ul. M. Benku bola tiež napojená na kanalizačnú sieť Marianská ul. V etape realizácie sú nasledovné akcie : rozšírenie biologického stupňa ČOV na kapacitu 8000 ekvivalentných občanov, odkanalizovanie bytovky na Železničnej ul., odkanalizovanie budúcej zástavby na ul. Hollého. Pripravujú sa akcie : odkanalizovanie úseku Devínska cesta /od Štúrovej/ - Záhumenská ul.-Hlavná ul. po Školskú ul., odkanalizovanie Križnej ul. - napojenie na sídlisknú kanalizáciu, odkanalizovanie sídliska Kolónia - etapovite / náklady cca 30 mil korún/, momentálne sa rieši problém použitia pozemkov v lokalite Nivy. V uplynulom období sa dôraz

kládol i na vyriešenie napojenia občanov na pitnú vodu z mestského vodovodu. Rozšírenie vodovodného systému bolo realizované na uliciach Slovenská, Nová, Bottova, Dolná, Ferdiša Kostku, Kalinčiakova, ul. SNP, Kúpeľná, Štúrova. Pred ukončením sú ulice Poľná, Pažitná, Družstevná, Bitúnková, Marcheggská, kde chýba len vzájomné bodové napojenie - zaokruhovanie. V roku 1994 sa budú realizovať na uliciach Malacká, Lesná, Cintorínska, čo predstavuje náklady cca 2 mil korún. Vodovody realizované po roku 1991 sú podľa zákona o majetku obcí majetkom mesta a zmluvne ich spravuje ZVAK. Súbežne sa dokončovala plynofikácia na Cintorínskej a Lesnej ulici. Rekonštruoval sa plynovod na Novej ulici. Budovanie inžinierskych sietí značne narušil stav miestnych komunikácií. Komplexne sa vyriešili ulice Marianská / 1,6 mil/ a realizuje sa Školská ul./1,8 mil/, Kalinčiakova /0,77 mil/, realizuje sa aj úprava ciest a chodníkov / 0,36 mil /. V roku 1994 sa ešte budú upravovať komunikácie na Štúrovej a Križnej ulici / 2 mil/ a Námestie Sv. Trojice. V rámci úpravy verejných priestranstiev a mestských objektov sa realizovali : oplotenie a úprava starého cintorína v Stupave, rekonštrukcia stravovacieho strediska, osvetlenie gaštanovej aleje v parku. Pripravené sú projekty na oplotenie cintorína v Meste, reštaurovanie sochy Sv. Jána Nepomuckého, úprava budovy MsÚ, oprava budovy farského úradu / kult. pamiatka/. Postupne sa realizuje sanácia skládky odpadov - budovanie podložia a geologický prieskum, ochranný val a prevádzková budova / 15 mil /. Venovala sa pozornosť aj kultúrnym pamiatkam - bol upravený dvor múzea F. Kostku, vykonáva sa údržba zámockého parku, za výraznej pomoci a príspevkov veriacich boli zrekonštruované sakrálne objekty - farský kostol v Stupave, kostol v Meste, Kalvária, na ktoré mesto finančne prispelo len čiastočne. Mesto zabezpečilo obnovu Križovej cesty na Kalvárii, obnovu fresky Sv. Rócha na budove knižnice v Meste, osadenie pamätnej tabule Ignácovi Juračkovi. MsZ sa zaoberalo vytyčením pamiatkovej zóny a pamiatkových objektov v meste.

Sport

Mestu nie je ľahostajné zdravie občanov a možnosti športovania a rekreácie. Prostredie, v ktorom žijeme, našťastie nie je až tak zdevastované, aby neposkytovalo

možnosti pre turistiku, rekreáciu i aktívny šport. Športový areál - štadión a hlavne jeho sociálne zázemie už dosluhuje. Ak si uvedomíme, že je to tiež miesto, ktoré reprezentuje Stupavu, prideme k záveru, že mesto robí správne, ak pristupuje k rekonštrukcii. Stupavčania majú k dispozícii modernú športovú halu, bohužiaľ problémy sú s kúpaliskom, ktoré neslúži svojmu účelu z technických a hygienických príčin. Nie sú zanedbateľné ani výsledky športovcov - hádzanárov, ktorí reprezentujú mesto v v slovenskej národnej lige a preto aj mesto je morálne zodpovedné za podmienky ich prípravy.

Školstvo

Takpovediac celoslovenské problémy školstva sa dotýkajú a neobchádzajú ani stupavské školy. Mesto muselo delimitačným protokolom bezodplatne odovzdať budovy škôl školskej správe. Táto situácia je neúnosná, pretože napr. mestské jasle sú v priestoroch MŠ na Ružovej ulici a mesto musí za tieto priestory platiť nájomné. Momentálna situácia je veľmi zložitá, čo sa prejavilo aj nedávno, keď školská správa oznámila, že nie je schopná platiť prevádzkové náklady dvom materským školám a mestu ponúkla možnosť školy prevádzkovať na vlastné náklady, inak budú dočasne zrušené. Táto problematika ešte nie je uzavretá a veríme, že sa nájde riešenie v prospech občanov. Mesto prispelo aj na budovu ZŠ, kde boli nutné opravy. V rozpočte sú vyčlenené finančné prostriedky na účely školy - školské výlety, školy v prírode, ako dar mesta k Roku rodiny. Problémy školstva musí riešiť vláda komplexne, nie je možný stav, kedy sa povinnosti prenášajú na samosprávy, bez akejkoľvek finančnej istoty zo strany štátu.

Požiarňa ochrana

Pozornosť mesta sa sústredila aj na ochranu majetku a životov občanov pred nebezpečenstvom požiaru. Mesto má svojho požiarneho technika p. Š. Veselého, ktorý má v povinnostiach i bezpečnosť pri práci a CO. Na území mesta vznikajú nové prevádzky v rukách súkromných podnikateľov a je povinnosťou mesta kontrolovať, ako sú zabezpečené proti požiaru, či dodržiavajú platné bezpečnostné predpisy a neohrozujú majetok a životy občanov. Mesto podporuje činnosť dobrovoľných požiarňikov, ktorí musia byť zárukou rýchleho a odborného zásahu.

Bytový fond

Pokračovanie na str. 8

Rozhodnutím mestského zastupiteľstva sa dňa 5.apríla konala pietna spomienka venovaná sovietskym vojakom padlým pri oslobodzovaní Stupavy. Spomienka sa konala pri pamätníku v Obore. Za zvukov smútočného pochodu položili kytice zástupcovia mesta, protifašistických bojovníkov a ďalší z prítomných. Spomienkový prejav predniesol p. JUDr. V. Mader, z ktorého vyberáme: " Jar r.1945 pre nás Stupavčanov, pre Slovensko a takmer celú Európu, nebola len jar kalendárna. Sprevádzaná výbuchmi striel, ale aj vôňou rozkvitajúceho orgovánu a melódiou clivých ruských piesní, prinášala nám slobodu. Bola to jar víťazstva nad nemeckým fašizmom, ktorý od r. 1939 až do r.1945 deptal,okupoval a ľudsky ponižoval národy Európy. Ubíjané národy Európy aj za pomoci armády USA však zmarili zločinecké zámery nemeckých fašistov. Ostane historickou pravdou, že najväčšie obeť a vojnové útrapy a škody v boji proti fašizmu a II. svetovej vojne utrpeli vojaci, národy bývalého Sovietskeho zväzu postupne oslobodzovali štáty Európy.

Výročie oslobodenia Stupavy

Treba zdôrazniť, že oslobodzovali, nie dobýjali. Aj v tomto roku 49. výročia smrti tu pochovaných sovietskych vojakov a výročia oslobodenia Stupavy prišli sme sem, aby sme im venovali pietnu spomienku a vzdali im česť a vyslovili poďakovanie. Veď za naše oslobodenie obetovali svoje životy. Od skončenia II. svetovej vojny uplynulo už 49 rokov. Všetličo sa za tie roky zmenilo, osudy národov a štátov sa naplnili niekedy v prospech ale často skôr proti záujmom väčšiny národa. V posledných rokoch sa stále viac prejavujú sily neofašizmu, rasizmu, nacionalizmu. Toto všetko znepokojuje národy, dokonca ich priamo ohrozuje. Vytráca sa vzájomná úcta, tolerancia, rozpútal sa nelútostný boj o moc a nadvládu nielen materiálnu, ale aj duchovnú. Vlčia morálka sa dostáva na piedestál spoločnosti, upevňuje svoje postavenie na úkor normálnej ľudskej morálky a zákonov človečenstva. Boj proti fašizmu v II. svetovej vojne bol aj bojom proti rasizmu, proti nadvláde mocných a utláčaniu slabších, bol bojom za slobodný život človeka založený na princípoch pravdy a spravodlivosti. Zdá sa, že pokolenia, ktoré vyrástli a dospeli za uplynulých 49 rokov, pokolenia, ktoré nezažili roky a hrôzy II. svetovej vojny, ale aj niektorí tí starší, nedocenili obeť tých, ktorí sa mieru nedožili. Zrejme to nedocenil a nepochopil ten alebo tí občania nášho mesta, ktorý zneuctil - zneuctili pamätník, sochu kpt. Nálepku natretím bielou farbou. Zatiaľ nevieme kto to urobil, či urobili. Nevieme, či z pomsty a voči komu či čomu, ale zrejme z prílišnej politickej zaslepenosti a horlivosti. Možno on sám a jeho spoločníci vidia v tom akési hrdinstvo. Opak však je pravdou. Jeho skutok je prejavom jeho úbohosti ducha a chudoby jeho intelektu a kultúry. Nenávisť mu zastrela zdravý rozum. Je tu však aj zaujímavá skutočnosť, pretože kpt. Ján Nálepka bol aj hrdinom SNP, ktorého deň vypuknutia-29. august-bol poslancami NR SR vyhlásený ako štátny sviatok

SR. Medzi touto skutočnosťou a tým, že socha kpt. Nálepku bola zneuctená a sem "úradne vystahovaná" je akýsi nesúlad, akási disharmónia. Nemal by sa Ján Nálepka, jeho socha, vrátiť medzi nás, do mesta? Aj on obetoval svoj život v boji proti fašizmu. Aj jemu patrí naša spomienka, naša úcta a vďaka. Vážení priatelia, je našou ľudskou morálnou povinnosťou nezabúdať na tých, ktorí pre nás, pre naše mesto a vlasť priniesli najväčšie obeť. Ďakujem vám, že ste v tomto úmysle prišli sem pokloniť sa a venovať tichú spomienku našim osloboditeľom. Ďakujem všetkým, ktorí sa starajú o čistotu a úpravu tohto areálu, spomeniem rodinu dr. Dindu, p. J. Talača, I. Velčického." Potom k prítomným prehovoril primátor mesta Stupava Ing. Anton Daráš. Pripomenul, že v našej pamäti majú svoje miesto historické momenty oslobodenia nielen nášho mesta ale i celej vlasti. Obeť druhej svetovej vojny v boji proti fašizmu zachránili ľudstvo pred nadvládou genocídy, zotročovania národov a porážkou ľudskosti. V tomto zmysle si naše mesto pripomenie i 50. výročie SNP.

Oslobodenie Stupavy podľa autentických dokumentov

Pri príležitosti výročia oslobodenia Stupavy, sme požiadali o vyňadanie autentických dokumentov a dobových správ o priebehu oslobodzovania nášho mesta. Prinášame skrátený výber z niektorých materiálov uložených v ŠOKA Modra vedených pod hlavičkou: Administratívne písomnosti obvodného národného výboru Stupava, 1945-1951. Dňa 2. apríla 1945 sa uskutočnil letecký útok sovietskeho frontového letectva na Stupavu, pričom boli 3 domy zničené, 9 domov poškodených, usmrtené 4 osoby, a zabitý 2 kone. Letecký útok pokračoval aj 3. apríla na mást, pričom bol zničený 1 dom, 1 dom poškodený a zničená 1 hospodárska budova. Útoky boli vedené na komunikácie a komunikačné spoje. slúžiace ustupujúcim nemeckým vojskám. No

pri leteckých náletoch dochádzalo často k zničeniu aj civilných objektov. Dňa 4. apríla 1945, večer sa začali prvé prestrelky v Stupave a v jej bezprostrednom okolí. Z hôr Malých Karpát prenikali k východnému okraju mesta jednotky prieskumu a prvého sledu. Večer 4. apríla bola po delostreleckom súboji rozbitá nemecká mínometná batéria na kopci v priestore rímskej stanice. Tu boli zabití štyria nemeckí vojaci. Ráno 5. apríla bola zničená i nemecká protiletadlová batéria. Rusi postupovali súčasne od východu z malokarpatských lesov i od juhu, z priestoru Bratislavy a Lamača. Nemci nekládli organizovaný odpor na frontovej línii, ale z budovaných oporných bodov sa snažili postup ČA spomalit, aby mohli hlavné sily Wehrmachtu nerušene ustúpiť. Bojová morálka Nemcov i ich vôľa k odporu na území Slovenska bola v apríli 1945 už veľmi slabá. Dňa 5. apríla bola Stupava okolo 14.00 hodiny v rukách ČA. Počas bojov v okolí Stupavy bolo celkovo zabitých 31 vojakov ČA / 1 poddôstojník a 30 vojakov/. V roku 1946 boli 28-mi exhumovaní a prevezení na Slavín do Bratislavy, traja neznámi, ktorí padli 4. apríla počas nočných bojov pri Obore a boli pochovaní pri hájovni Boleška, zostali vo svojom hrobe. Nemci stratili v bojoch 46 vojakov, ktorých pochovali v Stupave. Všetci pravdepodobne nezahynuli v bojoch o Stupavu, ale podľahli svojim zraneniam v tunajšom mestečku. Najviac - tridsať nemeckých vojakov, ktorí zahynuli 4. apríla, bolo pochovaných v spoločnom hrobe vedľa r.k. cintorína smerom k Chokerskému cintorínu, 10 bolo pochovaných vedľa Veľkého Majera, dvaja boli pochovaní vo vinohradoch Nová Hora na pozemku M. Jánoša, jeden na konci Stalingradskej ulice /dnes Nová ulica/, dvaj v borníku pri železničnej stanici, jeden v lesíku na Hubáčku. Z obyvateľov Stupavy počas bojov prišli o život: Jozef Hanečka, František Hudeček, Mária Weinbergerová, Mária Darášová, Jozefína Parížková, Ján Kostka.

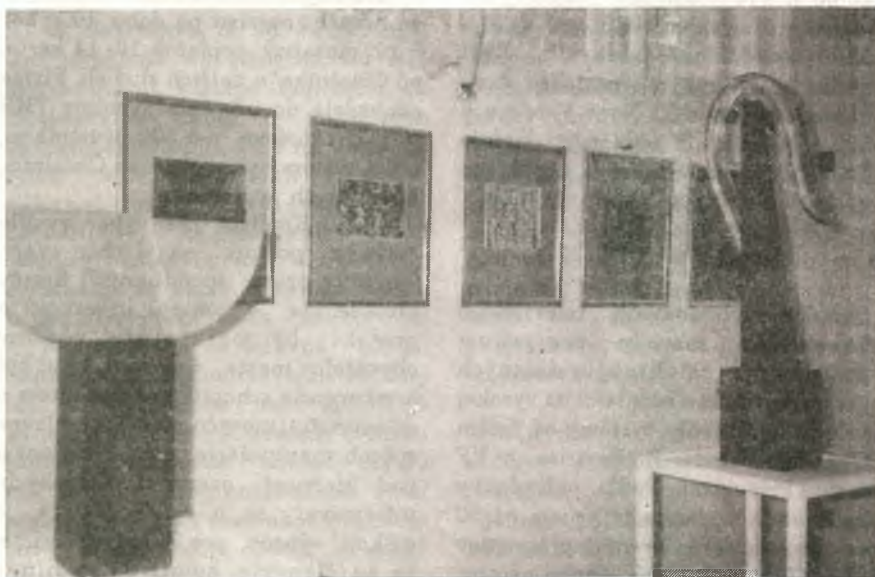
Veľkonočná výstava výšiviek a kraslíc

MO MS v Stupave s výšivkárskym krúžkom pripravili výstavku výšiviek s veľkonočnými motívmi a kraslíc, ktorá bola otvorená dňa 25. marca vo výstavnej sieni KD. Jemné výšivkárске umenie očarilo svojou krásou každého návštevníka a nápaditosť kraslíc podnietila fantáziu dospelých i detí. Hodnotné podujatie prispelo k oživovaniu tradícií, ktoré sa postupne a nenápadne vracajú, aspoň na sviatky, do našich domovov.

Výstava M. Kubička a J. Vachálka

V sobotu 10. apríla sa konala vernisáž prvej výstavy zo série výstav venovaných 725. výročiu prvej písomnej zmienky o Stupave. Za účasti asi päťdesiatich hostí na vernisáži prehovoril akad. sochár Jozef Vachálek, ktorý vyjadril poďakovanie za možnosť vystavovať v Stupave, v rodisku jeho otca a starých rodičov. Priznal, že stále cíti akési volanie domova, pretože v Stupave žijú jeho príbuzní, ale aj ľudia, ktorí poznali jeho predkov a viažu ich k nim spomienky, ktoré su pre neho neznáme. Krásne vyznanie vzťahu k Stupave ukončil prísľubom, že v rámci svojich možností sa bude snažiť prispieť ku kultúrnemu a spoločenskému životu Stupavy. Druhý z autorov, akademický maliar Milan Kubiček, známy ako iniciátor a oduševnený organizátor záchranu kapličky na Medených Hámroch, sa žiaľ z vážnych zdravotných dôvodov vernisáže nezúčastnil. Úprimne a srdečne vyznelo pranie primátora mesta, aby sa čoskoro uzdravil a vrátil k svojej tvorivej práci. Vernisáž bola milým podujatím a ukazuje sa, že rastie okruh ľudí, ktorí si nájdu čas na stretnutie s výtvarným umením.

Spomienka na Hviezdoslava

Pri príležitosti 145. výročia narodenia P.O. Hviezdoslava, pripravili pracovníčky Mestskej knižnice literárne pásmo o živote a diele tohto slovenského veľikána medzi básnikmi. Pani učiteľka B. Suchá pripravila pásmo so žiakmi VIII. A a B triedy, Katarínou Mezeyovou, Zuzanou Ondrovičovou, Denisou Krajčírovou, Danielom Filípkom, Marianom Amslerom a Miroslavom Škrovanom. Literárne pásmo predviedli ôsmaci žiakom VII. ročníka na hodinách literárnej výchovy v knižnici. V úvode zarecitovala žiačka VII. A Katarína Jagelková básň P.O. Hviezdoslava - Zuzanka Hraškovie.

- 02 -

Pozvánka na . . .

. . . výstavu

Peter Orvan, maliar z Mlyna v parku, predstavil svoju tvorbu Stupavčanom už dávnejšie. Teraz po dlhšej časovej odmlke pripravil pre stupavskú verejnosť prekvapenie v podobe výstavy s názvom "Moje lásky". Ak ste zvedaví, prídte sa prekvapiť na vernisáž výstavy, ktorá bude 25. mája o 18.00 hodine vo výstavnej sieni Kultúrneho domu v Stupave.

. . . koncert

Kto zo Stupavčanov, by nepoznal alebo aspoň nepočul o Veselej muzike - dychovej hudbe pod vedením kapelníka Štefana Veselého. Dobrý chýr o tejto kapele sa dostal až do uší tvorcov televíznej súťaže "Naša naj...", ktorá má svojich priaznivcov medzi milovníkmi ľudovej a dychovej hudby. Slovo dalo slovo a nasledoval konkrétny čin v podobe verejnej nahrávky jedného z pokračovaní súťaže v Kultúrnom dome v Stupave. Keďže ide o súťažný program, predstaví sa vám Veselá muzika a Staroturanská kapela zo Starej Turej. Pre divákov je okrem umeleckého zážitku pripravená aj tombola a divácka súťaž. Nezabudnite si kúpiť vstupenky, ktoré budú v predpredaji od 2. mája vo videopožičovni KD, denne od 14.00 do 21.00 hodiny. Zlosovateľné vstupenky sú za tridsať korún. A kedy vlastne bude verejná nahrávka? **Nezabudnite, 14. mája o 19.00 hodine v Kultúrnom dome!**

Kábelová televízia - kedy ?

Prieskum záujmu o napojenie sa na systém kábelovej televízie pred dvoch rokov ukázal, že je dostatočný dopyt. Vtedy sa stala nečakaná vec zo strany dodávateľa - firma Siemens odstúpila a realizácia projektu sa odložila. V tomto roku sa problémom zaoberalo mestské zastupiteľstvo a pristúpilo k vytvoreniu komisie pre výber dodávateľa kábelovej televízie. Komisia pre výberové konanie v zložení pp. Ing. A. Daráš, Ing. J. Zárecký, Ing. E. Bauer, Ing. B. Blecha, RNDr. J. Tóth a p. P. Kubiček sa oboznámila s ponukami troch možných budúcich dodávateľov TKR /televízneho kábelového rozvodu / s tým, že sa najpr budú snažiť zoznámiť sa s už realizovanými TKR v slovenských mestách. Pri budovaní TKR je možné uvažovať s tromi spôsobmi:

1. vybudovanie TKR zainvestuje dodávateľ,
2. vybudovanie TKR zainvestuje užívateľ spolu s mestom,
3. vybudovanie TKR zainvestuje len účastník kábelovej televízie.

V diskusii sa členovia komisie zhodli na tom, že najvýhodnejší prístup k budovaniu TKR predstavuje druhá možnosť. Kompletná kabelizácia Stupavy znamená napojenie 1600 bytov komunálnej bytovej výstavby a 1000 bytov individuálnej bytovej výstavby. Čo kto ponúka ?

Firma Antény a satelity a.s. Bratislava a spol., Telkaro Bratislava, Danihel Bratislava

Systém TKR, ktorý firma ponúka, umožňuje prenos 35 televíznych programov v kmitočtovom pásme 47-550 MHz. V prvej etape navrhujú príjem a distribúciu všetkých pozemsky vysielaných televíznych programov, šiestich satelitných televíznych programov, rozhlasového pásma FM II a prenos vnútorného informačného kanála. Počet programov v systéme bude postupne rozširovaný podľa požiadaviek účastníkov. TKR umožňuje aj rozvod vnútorného informačného kanála, ktorý slúži prevádzkovateľovi k distribúcii aktuálnych informácií občanom. Pre Mestský úrad ponúka bezplatne denne 3 hodiny vysielačieho času. Základná technológia pre TKR je od domácich výrobcov. Investorom, dodávateľom a prevádzkovateľom TKR bude firma. Za pripojenie na

TKR budú platiť občania vstupný poplatok vo výške 500.-korún a ďalej mesačný poplatok vo výške. 59 korún. Pre organizácie a iné podnikateľské subjekty budú pripojené na TKR podľa iných sadzieb. Tržby z účastníckych poplatkov, okrem nákladov potrebných na splácanie úverov, úrokov, zabezpečenia dodávok a montáží, prevádzkovania TKR a chodu spoločnosti budú použité na inováciu TKR. V prípade umožnenia realizácie TKR sa spoločnosť zaväzuje preinvestovať ročne 4 % zo zisku pre potreby rozvoja mesta. Firma realizovala prvý televízny rozvod v Bratislave, a to v časti Bratislava - Nivy.

Firma SATRO

Navrhovaný systém TKR umožňuje prenos 60 programov v kmitočtovom pásme 47-860 MHz. V prvej etape navrhuje zabezpečenie príjmu a distribúcie 18 až 27 nekódovaných satelitných programov zo 6 rôznych satelitov, všetkých pozemsky vysielaných programov, 2 kanálov vnútorného okruhu ako i všetkých kanálov VKV rozhlasu. Distribúcia je realizovaná s odstupom 2 kanálov v súlade s platnými normami na území SR, čo dovoľuje použitie i starších televíznych prijímačov čs. výroby. Počet programov v systéme bude postupne rozširovaný podľa požiadaviek účastníkov. Navrhuje postupné vybudovanie systémov TKR pre jednotlivé ucelené časti mesta, ktoré sa vzájomne prepoja koaxiálnym káblom. Predpokladané náklady na jedného účastníka budú cca. 4100 - 5200 Sk. Firma budovala TKR systému Philips v mestskej časti Bratislava-Devínska Nová Ves /cca 4 500 zásuviek/. V súčasnosti buduje TKR v Topoľčanoch, kde je projektovaných 10 000 účastníckych zásuviek.

Firma TV CODECON

Ponúka vybudovanie televízneho kábelového rozvodu pre príjem pozemsky a satelitne vysielaných programov so zariadeniami na vysokej technickej úrovni / systémy od firiem Grundig, Varez - B. Bystrica, a VF tech Prievidza/. Podľa požiadavky zadávateľa zabezpečia príjem až 20 satelitných voľne šírených programov aj na TV prijímačoch staršej výroby.

TKR technicky umožní prevádzkovanie vnútorného informačného systému. TKR je koncipovaný ako širokopásmová sieť do 450 MHz. Predpokladajú pripojenie 850 účastníkov. Majiteľom distribučnej siete a hlavnej stanice bude po zaplatení poslednej splátky mesto Stupava. Užívateľskú sieť, ktorá zahrňuje účastnícke rozvody, t.j. prívod od koncového prvku sekundárnej siete, vrátane účastníckej šnúry a zásuvky hradí účastník. Všetky prvky použité v systéme TKR sú domáceho pôvodu, až na niektoré pasívne prvky z ČR a prijímací systém HS od fy Grundig, sú tiež homologované v SR. Predpokladané náklady na 1 účastníka neprevýšia 4 400 korún. Navrhuje dva spôsoby financovania: a/ priama účasť občanov na celom financovaní podľa zmluvného vzťahu mesto - občan, kde mesto vystupuje ako zástupca občanov., b/ na základe garancie mesta z prostriedkov TV Codeconu, kde mesto ručí svojím majetkom a občan platí len mesačné poplatky. Cenu značne ovplyvní hustota zástavby a počet prihlásených účastníkov. Stavba je realizovateľná ak sa v danej lokalite prihlási min 65 % občanov / v Stupave cca 1690 domácností/. Najosvedčenejšia forma v praxi je, keď záujemca zaplatí pri podpísaní zmluvy jednorázovo 1 500 korún, ďalších 1 500 korún pri uvedení TKR do prevádzky. Ostatok, ktorý je vyčíslený podľa skutočne nabehnutých nákladov v priebehu roka mesačnými splátkami. Po realizácii TKR je TV Codecon výhradným zabezpečovateľom zmluvného seryisu po dobu 10 rokov / za mesačný poplatok 10- 14 korún od účastníka/ a ďalších služieb. Firma odovzdala do užívania systémy TKR v partizánskom s 6 500 účastníkmi, ďalší systém vybudovali vo Chtelnici, Kátlovciach a Rovinke.

Na záver Komisia pre výber zvolila správny postup, ak si chce overiť výsledky práce spomínaných firiem, pretože ide o nemalú investíciu a projekt by mal slúžiť väčšine obyvateľov mesta, cenovo by mal byť konkurencie schopný voči satelitom a dôležité sú aj mesačné poplatky, hlavne spôsob manipulácie s ich výškou a pod. Možnosť overiť si u druhých, informovať sa o skúsenostiach, je veľkou výhodou pre Stupavu. Veríme, že ju členovia komisie využijú v prospech občanov.

Spoločenstvo žien SD informuje

Miestna organizácia Spoločenstva žien sociálnej demokracie, zorganizovala dňa 18. marca v Domove dôchodcov kultúrne podujatie, na ktorom vystúpili deti z LŠU a tanečný súbor "Panda" pri KD. Chceme touto cestou poďakovať p. učiteľkám za vynikajúce zorganizovanie vystúpení detí. Deti mali úspech, starčekom sa to veľmi páčilo. Ďalšie vystúpenie chceme zorganizovať na Deň matiek v máji v Domove dôchodcov. Až to pri srdci stiskne, keď vidíte z apatických tvárí, ako dokázali deti zapáliť tú iskierku v oku a vyčariť úsmev. To je pre nás odmena. Ďalej sme plánovali detský výlet do okolia dňa 26. marca, ale počasie nám neprialo, pršalo. Ďalší výlet bude 23. apríla o 13.00 hod. Zraz je pri autobusovom nádraží, pri Bertovičovi, teraz "Stupavskej krčme". Výlet bude trvať asi tri hodiny. Dúfame, že nám počasie bude naklonené. Tieto výlety budú každú poslednú sobotu v mesiaci, vždy o 13.00 hod pri Bertovičovi. Deti nech si donesú niečo na opekanie. Výlety budú s tematikou: poznávať svoj kraj, kultúrne a historické pamiatky kraja pod Malými Karpatami a spoznávať prírodnú krásu a život hmyzu. Ďalej by sme radi financovali liečebný pobyt detí vo Vysokých Tatrách. Plánovali sme výmenný pobyt detí do Švédska, ale nevyzberali sme od sponzorov dostatok peňazí, i keď sme vďační za každú čiastku. Na humánne akcie nám prispeli: Kaviareň "Mlyn", Hotel Stupava, Suveníry - Malacká, Galantéria - Jurkovičová, Rozličný tovar "Eta", Potraviny Neznik, "Famix" - Fabšič, "Berto" - výroba údenín, p. Sedláčková, Restaurant "Mášťan", Autobazár - Mást, Pneuservis - Mást, Čalunnicтво Besedič, Obuv +, Kvetinárstvo - Kováčiková, Tini-club, Typo-predajňa, Zamočnicтво Mást, Predaj rýb - Hasoň, "Železiarstvo" - Hlavná, Whirpool - servis, Mäso-predajňa - Bertovič, "Regazo", Bistro Milica, "Seko" - pekáreň, Potraviny - Mader Vetrná, AZM - servis Hlavná, Auto-Moto - Hlavná, "RGM - Trade", "RGM - Classic", Restaurant "Pri potoku" - Borinka, "Akušat" - Piaček, Drevo-výroba - p. Smeja, Mototechna - Hlavná, Reštaurácia Maroš, Potraviny - Zdravotná ul., Mini - mix Jilemnického, B a F Píla - s r.o., Rozličný tovar "Ruža" - Mást. Okrem troch až štyroch, pomohli finančne všetci podnikatelia. Každý prispel tak, ako mohol. Vyberalo sa v nevhodný čas, kedy sa platili dane. Keď dodržia čestný sľub, ešte pošlú na naše konto nejakú finančnú čiastku podnikatelia: Bariera - Veterná, Stavex - Sládkovičová, Zastúpenie fy HT, fa Vika, Nerez, "M.R. Kумы import", Cevaservis, Park Hotel, ŠM Stupava, Fimex, stánok pri ZŠ. Keď nám títo podnikatelia pošlú, čo sľúbili, budeme mať dosť finančných prostriedkov na liečenie detí s hornými dýchacími cestami. Veríme, že nás každý pochopí a pošle na náš účet SZSD: 133131-012/ 0 200 - VÚB - Bratislava. Od srdca ďakujeme za stupavské deti tým, čo už

pomohli. Veď ide o našu spoločnú budúcnosť, aby bola zdravá. Aspoň niektorým tento rok chceme pomôcť. Ale znovu opakujem, že záleží na dodržaní sľubu ostatných podnikateľov. Z vybraných peňazí sa budú okrem iného v máji organizovať detské športové hry, ktoré budú v borníku, tak ako vlni. Ešte raz ďakujeme úctivo za preukázané čiastočné sponzorstvo stupavským podnikateľom i tým, čo sľúbili poslať ďakujeme, lebo veríme, že čestný sľub dodržia. Len nemôžeme nejakou zastihnúť p. Vaneka, majiteľa "Červenej Karkulky", veríme, že i tento pán nám niečím prispeje. Dúfame, že sa nám to podarí. Sľúbili pomôcť i v Avane. Ešte raz ďakujeme za dané i v tieto dni poslané.

S úctou Daniela Kovačičová

Vodová

Natrim sa ružovou farbičkou,
rozlúčme sa predtým s mamičkou,
rospárajme brucho plyšovému mackovi,
neurobme pritom hanbu
očkoví.

Odstrihnime obe uši,
ale tai, ako nám to sluší.
Zvolajme do CRN-CRN, poradia nám -
vytiahni si s päty
trň.

Utop sa v koženej fotelke,
polej kvety na tolke,
všetko podľa zásady,
čo na tom, že to nejde
do hlavy.

Prehrabal sa učiteľke v kabelke?
Prečiaraknuť adresu v zásielke?
Naepaf sa proteínmi!
Či byt svojho života
vitaminmi!

Je voda v rieke červená?
Zabrdnuť do nej po kolená?
Nikto nás vytiahnuť nechce?
Nevadí!
Rieka je vodová farbička,
píšem si na líčka:
"Halo, tu sme dospeli!"
Mení, normálni, farební.

Marián Amaler

Spoločenská kronika

Prišli na svet

Lucia Sopúšková

Opustili nás

Vladimír Mencl, Arpád Kinczel,
Jozef Vnenčák, Štefan Daráš,
Magdaléna Fandelová, Ján
Dovičič, Jozef Suchý, Ján
Bartalský, Alojz Mráz, Ján Klas

Zosobášili sa

Radoslav Malec a Andrea
Tellárová, Peter Čarnecký a Diana
Kubičková, Luboš Kubovič a
Andrea Martinkovičová

Konc jak živé

Jedem vám takto autobusem z Bratislavy, reku si trochu zdrímnem. Aj sa mi trochu snívavo, lebo sem byva konc hyn. Šak sme nemohli v noci spat, starý furt bjechau do pivnice, kukat jak nám tam voda stúpá, já sem cennejší kúšky vynášava na hiru, reku ket nás tá povodeň konc zmete, nech máme volaco pro začátek - aspoň duchny na prikrící, šak gdo by nám pomoheu, každý krachuje, na koho sa čovjek može obrácić? Teda jak povídám, zdrímua sem si až naráz, ufám prudiší zabrzdziu, hnet sem sa prebraua. Hledzím jak péro z diváňa na takú hrubú tabulu, že RADEGAST. Kristepane, kam sem sa to dovézuu, šak to je volagde na Morauje, starý to furt spominá, a já bez pasu a bez orazeňá v občance, že já, Mariš Pílná, sem občanka Slovenskej republiky! Skoro sem mneua z teho smrt, co bude se mnú. Autobus jeu dál a hledzím, šak sme v Másece, co sem slepá, šak sem vidzeua RADEGAST. Ščaslivu sem došua dom, starý chytau do rybárskej sítky krumpole co plovali v pivnici, že na večeru. Povídám mu co sem zažiua s tú tabulú, nesceu mi vjerit. Reku pod, ideme sa tam kuknúť, aj tak enem hledziš jak stúpá huadzina vody v našej pivnici. Frftau, nesceu ít, ale potom došeu na to, že cestú si može dat pivo, tak predsaj enem išeu. Došli sme konča Mástu a ozaj, stáua tam veliká tabula, že Radegast, ale pred nů taká malunká tabulka, že Stupava - mestská časť Mást. On, potvora, si přečítau, kde prodávavajú tú jeho značku a já sem došua na velikú myšlenku, že nepuaci čím vječší tabula, tým vječší pravda. A tak to je aj s řečama, veliké řeči neznamenajú hned veliké skutky.

Mariš Pílná

Dokončenie zo str. 3

Zrušením štatútu štátnych bytov a Okresných bytových podnikov, prešli tieto byty do majetku mesta. S bytmi prešli i všetky starosti s ich údržbou a správou i s dlhmi, ktoré mesto uhradilo zo svojho rozpočtu. MsZ nevytvorilo mestský bytový podnik, ale mandátnou zmluvou boli odovzdané do správy firme DUSPAMA s r.o.. Zároveň sa rieši možnosť prevodu bytov do vlastníctva užívateľa. Najväčšie problémy sú s bytmi nižšej kategórie, ktoré vyžadujú neúmerne vysoké vklady, takpovediac nenávratné.

Zdravotníctvo

Podobné problémy, aké má školstvo, postihujú aj zdravotníctvo. Mestu je ponúkané zdravotné stredisko, ale bez dotácií zo štátnej pokladne. Pritom nie je riešením ani prenajatie ambulancií lekárom, pretože existujúci bodový systém a fungovanie Národnej poisťovne nedávajú súkromným lekárom šancu prežiť. Občana však zaujíma, či má k dispozícii lekársku starostlivosť, či má možnosť privolať si záchranku a hlavne, kedy príde, pretože na stupavskom zdravotnom stredisku nie je zriadená pohotovostná služba a nie je tam ani sanitka. To sú všetko problémy, ktoré nie je schopné riešiť ani vedenie nemocnice "Milosrdní", pod ktorú spadáme. Mesto prispieva na činnosť rehabilitačného strediska, podarilo sa kúpiť prístroje v hodnote 30 tisíc korún ešte pred zdražením, dnes stoja niekoľkonásobok. Chceli sme, aby naši ľudia nemuseli chodiť do mesta na odborné vyšetrenie, bohužiaľ po odchode p. primárky Petrovičovej nemá nemocnica pre naše stredisko náhradu. Mesto uhradilo náklady na opravu strechy lekárne, ktorá bola v dezolátnom stave.

Pred nami budúcnosť

Mesto Stupava svojou polohou je príťažlivé pre mnohé podnikateľské zámery. Blížkosť hlavného mesta predurčuje Stupavu do funkcie oddychovej a rekreačnej zóny so službami na vysokej úrovni a tiež je vhodným miestom na rozsiahlejšiu bytovú výstavbu moderného typu. Podnikateľsko - obytná zóna Stupava - Háj už nie je nedohľadným snom, pretože v jeseni sa začnú budovať inžinierske siete. Môžu byť proti tomuto zámeru výhrady, napr. z hľadiska ochrany prírody a pôdneho fondu, pritom ale treba vidieť, čo takáto zóna prinesie mestu a jeho obyvateľom. Predovšetkým 1 200 pracovných miest v oblasti služieb a celý rad ďalších možností, ktoré zabezpečia rast

významu mesta. Rozvoj mesta v mnohom závisí od budúceho územného členenia Slovenska. Stupava leží na okraji Bratislavy a na okraji Záhoria, známe je úsilie Malaciek vytvoriť okres, do ktorého by Stupava spadala a ten okres by možno spadal pod Trnavu, čo by pre nás nebolo výhodné. Na druhej strane je tu záujem Bratislavy, ale i tu treba vidieť nebezpečenstvo splynutia s metropolou, čo by obmedzilo možnosti samosprávy. Stupava, by mala byť otvoreným mesto, samostatným s vlastným kultúrnym, spoločenským a politickým zázemím, mestom pre občanov, ktorí budú rozhodovať o jeho prítomnosti a budúcnosti.

Diskusia

V diskusii sa občania vyjadrili k problémom, ktoré ich najviac trápia. Z hľadiska obyvateľov Kolónie to bola predovšetkým neúnosná situácia, ktorá vyvrcholila počas daždivých dní v apríli. O čo išlo? Prudký lejak spôsobil, že voda, ktorú nepobral kanál pri cestách, sa rozliala do dvorov, záhrad a pivníc. Stupava mala svoje "Benátky", čo však pre obyvateľov tejto časti mesta, nebolo vonkoncom príjemné zistenie. Dažďová voda s bahnom zaplavila a znehodnotila i studne. Občania v diskusii pripomenuli, že mesto a jeho predstavitelia prisľúbili riešiť situáciu na Kolónii odkanalizovaním, k čomu doteraz nedošlo. Zároveň upozornili aj na svojvoľné počínanie niektorých občanov, ktorí v snahe skrásliť si priedomie, zasypali predtým existujúce priekopy, ktoré dažďovú vodu z vozovky stačili odvádzať a nevznikali záplavy. Pbstihnutí občania sa cítia bezmocní, pretože nepomohli ani upozornenia. Primátor konštatoval, že bol počas spomínaných záplav na Kolónii a tento neutešený stav, často skomplikovaný i svojvôľou občanov, sa bude riešiť komplexnými opatreniami. K otázke budovania kanalizácie povedal, že záležitosť sa rieši. Ďalší diskusný príspevok sa týkal dezolátneho stavu budov na rohu Marcheggskej ulice, ktoré špatia celkový dojem ulice, navyše dom pri potoku je neobývaný a údajne sa s ním nič nerobí. Primátor vysvetlil, že ide o domy, ktoré majú vlastníkov, i ten pri potoku už od pôvodnej majiteľky, ktorá sa o objekt nestarala, je odkúpený. Oprava týchto domov závisí od prostriedkov a možnosti ich majiteľov, čo mesto nemôže riešiť. Kritika padla i na udrzovanie chodníkov a ciest v priechodnom stave, hlavne v zimných mesiacoch, keď

napadne sneh - konkrétne pri autobusovej zastávke pri Bertovičovi. Závažná pripomienka sa týkala osvetlenia na Novej ulici a tiež chodníka. Nová ulica nie je dostatočne osvetlená a v situácii, kedy nie je vybudovaný chodník je pre chodcov nebezpečná. Oprávnená kritika padla i na služby pošty a sporiteľne. Úradné hodiny týchto služieb nevyhovujú občanom, ktorí sú zamestnaní mimo Stupavy. Pripomienka bola i k možnosti zamykania cintorínov na noc, pretože prejavy vandalizmu, krádeže sú málokedy objasnené a páchatelia potrestaní, pritom sú cintoríny otvorené. S rozhorčením informovala jedna občianka o devastácii v lokalite Nová Hora. Bratislavskí chatári sa neostýchajú vykladať zo svojich áut smetie a haraburdy, ktoré sú potom pohádzané pri cestách i kriekoch. Navyše menovala konkrétny prípad majiteľa pozemku, ktorý vyrúbal a vyzrelal na svojom pozemku i mimo, niekoľko stromov. Problémy s voľne sa potulujúcimi psami žiadala riešiť občianka, ktorá upozornila na komplikácie, ktoré vzniknú, keď takýto pes niekoho pohryzie. Na adresu mesta sa ušla aj pochvala, a to od zástupkyne riaditeľky ZŠ p. Jurigovej, ktorá vyslovila poďakovanie za budovanie vozovky na Školskej ulici. Pripomienky občanov vzal primátor na vedomie a prisľúbil, že sa budú v dohľadnej dobe riešiť.

- ps -

Zo zápisníka polície

Dňa 24.2. 1994 hliadka MsP spozorovala na Devínskej ceste havarované vozidlo Renault bielej farby v plote Osobitnej školy. Hliadka zistila, že vodičom je J.K. z Devínskej cesty, ktorý riadil vozidlo pod vplyvom alkoholu a bez vodičského oprávnenia, a vozidlom poškodil oplotenie školy. Prípado bol odovzdaný na OO PZ SR Zohor.

Dňa 10.3. 1994 nám p. P. z ul. Novej oznámil, že nejakí chlapi poškodzujú oplotenie v kaštieli. Bol zistené, že sa jedná o mladistvých M.Z. z ul. Hlavnej, M.H. a A.M. z ul. Novej, K.H. z ul. Železničnej, J.H. z ul. Ružovej a O.K. z ul. F. Kostku. Menovaní sa priznali, že poškodzovali oplotenie a lavičky v kaštieli. Boli upozornení rodičia menovaných, ktorí prisľúbili, že poškodené veci opravia.

Dňa 14.3. 1994 o 1.15 hod. prevzala hliadka oznam, že na ul. Novej v dome č. 362/22 niekto volá o pomoc. Po príchode hliadka prekontrolovala dom, kde bol majiteľ p. Granec prepadnutý neznámym páchatelom. Majiteľ sa ubránil, ale utrpel zranenia na hlave. Na mieste sa našla i domácky vyrobená pištoľ. Bola privolaná sanitka a prípad prevzalo OO PZ SR Zohor.